

יציאה לחו"ל אינה גורמת ל"נתק" השולל זכאות לגמלה לשמירת היריון

מאת: רו"ח אורנה צח (גלרט), חיים חיטמן ורו"ח (משפטן) ישי חיבה

- (1) מצב רפואי הנובע מההיריון ומסכן את האישה או את עובריה, הכול בהתאם לאישור רפואי בכתב;
- (2) סוג העבודה, מקום ביצוע העבודה או אופן ביצוע העבודה מסכנים את האישה בשל היותה בהיריון או את עובריה, לפי אישור רפואי בכתב, ולא נמצאה לה עבודה חלופית מתאימה על ידי מעבידה.
- מבוטחת שכירה או "עובדת עצמאית" שהייתה בשמירת היריון במשך 30 ימים
- ביום 31 במאי 2012 קיבל בית הדין האזורי לעבודה (ב"ל 11818-01-09) את תביעתה של מרים עאמר (להלן: "המבוטחת") לתשלום גמלה לשמירת היריון, אף שיצאה לחו"ל לשלושה ימים מיד עם הפסקת עבודתה.

רקע

סעיף 58 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 (להלן: "החוק") קובע כי שמירת היריון היא היעדרות מעבודה בתקופת ההיריון המתחייבת בשל אחד מאלה:

עיקרי טענות המל"ל

- (1) מאחר שהמבוטחת אינה חולקת על העובדה כי לא מגיעה לה גמלה לשמירת היריון בגין ימי הנופש בחו"ל, נוצר נתק בין הפסקת העבודה לבין שמירת היריון בשל הנסיעה לחו"ל ולכן היא אינה זכאית כלל לגמלה.
- (2) מבוטחת שנוסעת לחו"ל אינה זכאית לגמלה כיוון שהיא אינה במצב הדורש שהייה בבית.

דיון והחלטה

- כשם שימי מחלה אינם יוצרים נתק בין תקופת העבודה לבין תקופת שמירת היריון, כך גם ימי חופשה וחג, ואלו גם אלו הם "תנאים סוציאליים אשר עובדים זכאים להם במסגרת עבודתם וכחלק מעבודתם, ואין ביציאה לחופש כדי לנתק את יחסי העבודה". [ההדגשה אינה במקור - אצ"ג, ח"ח וי"ח].
- מדובר בהחלטה רפואית: ככל שקיים אישור רפואי לשמירת היריון אשר הביא בחשבון את עניין השהייה בחו"ל, אין המל"ל רשאי לסבור אחרת, אלא אם תובא חוות דעת רפואית נגדית מטעם המל"ל שתשלול אפשרות זו [יישום תקנה 5 לתקנות הביטוח הלאומי (גמלה לשמירת היריון), התשנ"א-1991].
- לא נדונה ולא הומצאה חוות דעת רפואית נגדית מטעם המל"ל.
- נקבע כי המבוטחת זכאית לגמלה לשמירת היריון מהיום שבו חזרה מחו"ל

רצופים לפחות, זכאית לגמלה בעד תקופה זו ובעד כל תקופה נוספת של 14 ימים רצופים לפחות, בהתאם לאישורים הרפואיים וכפוף ליתר תנאי הזכאות לגמלה.

תמצית העובדות

- המבוטחת הייתה בחודש הרביעי להריונה. ביום 20.12.2007 חל חג הקורבן והמבוטחת תכננה לצאת לשלושה ימי חופשה בחו"ל עם משפחתה.
- יום קודם לכן היא ביקרה בבית חולים עקב כאבי בטן וגב חזקים. הרופאים המליצו על אשפוז לצורך השגחה אך היא העדיפה שלא להתאשפז. לטענתה, במהלך הנופש היא הייתה מרותקת למיטתה.
- לאחר שובה מחו"ל ביום 24.12.2007 היא אושפזה בבית חולים למשך שלושה ימים ושחררה עם המלצה למנוחה.
- ביום 9.1.2008 פנתה המבוטחת לרופא המטפל בה, והרופא קבע כי עליה להיות במנוחה מוחלטת ובשמירת היריון וכי היא מנועה מלעבוד. האישור הרפואי שקיבלה היה מיום 19.12.2007 - היום שבו הפסיקה לעבוד בפועל.
- המבוטחת הגישה תביעה לשמירת היריון למוסד לביטוח לאומי (להלן: "המל"ל") וקיבלה גמלה, אולם מאוחר יותר התבקשה להחזיר את הגמלה בשל יציאתה לחו"ל.
- מהתביעה לבית הדין עולה שהמבוטחת הסכימה כי בגין ימי שהייתה בחו"ל לא תקבל גמלה, ותבעה הגמלה מיום חזרתה לארץ.

- לדעתנו וכפי שעולה מהניתוח המשפטי של הסוגיה, כל עת שבה מתמשכים יחסי עובד ומעביד, אין לראות בתקופת אי עבודה בפועל של העובדת - אפילו לצורך חופשה - כנתק בין תקופת העבודה לבין תקופת ההשבתה מעבודה עקב הצורך בשמירת היריון.
- פרשנות המל"ל לרצף תאריכים הכרחי - נשללה!
- (כפי שנתבע על ידי המבוטחת, ולכן בית הדין לא נדרש לדון במעמד ימים אלו).

תובנות נוספות של הכותבים

- כיוון שפסק הדין ניתן בערכאה אזורית בלבד, יש להניח כי המל"ל עלול להמשיך לשלול גמלאות שמירת היריון עקב יציאות לחו"ל. מי שחייבת לצאת לחו"ל בזמן שמירת ההיריון, לכל הפחות תקבל אישור רפואי בכתב המאשר יציאה כאמור תוך כדי שמירת ההיריון.